

HORVÁTH ATTILA

A ZRÍNYI-GIMNÁZIUM 2020-BAN PRO-URBE ZALAEGERSZEG-DÍJAS IGAZGATÓJA

– Alma és fája... Pedagógus szülők Nagykapornakon... Milyen út vezetett innen a Zrínyi Gimnázium igazgatói székéig?

– Nemcsak a szüeim voltak pedagógusok. Gyakorlatilag a harmadik generáció vagyok ezen a pályán. Már édesanyám nagynénje is pedagógus volt. Nem is nagyon gondolkodtam más foglalkozáson. Bár, volt egy kis „kitérőm”! Akkoriban, mikor nyolcadikos voltam, menő szakközépiskola volt a Ganz, így a barátaimmal együtt oda jelentkeztem először. Amikor azonban a nyílt napon megtapasztaltam, „miről szól” ez az iskola, kértem édesapámat, mégis csak a Zrínyi-gimnáziumba szeretnék menni.

Így is történt. Itt, hála Istennek több olyan jó tanárom volt, akiket példaképemnek tekinthettem. Különösen dr. Vajda István személye, egyénisége készített követésre, aki végig matematika tanárom, majd osztályfőnököm is volt.

Így az édesapám hatására kialakult vonzódásom a matematika irányába komoly megerősítést kapott.

Elvégeztem az ELTE-n a matematika-fizika tanári szakot. Nem volt kérdéses, hogy hol helyezkedem el, ugyanis Zala megyei ösztöndíjas vol-

MAGASRA LETT TÉVE A LÉC!

tam, dr. Vajda István és Felföldi Tiborné igazgatóasszony, hívott és a hívásnak nem lehetett nemet mondani. Így kezdő korom óta a Zrínyi-gimnázium a második otthonom.

– Személyét – otthoni indíttatásból is – azonosíthatjuk a számok világával. Ha nem matematika, akkor mi? Azaz, mely tantárgyakat kedvelt még diákkorában? Mi érdekli ma a matematikán kívüli?

– Egy ideig a fizika volt a kedvenc. Aztán a helyére lépett, a mindig első számú matematika mellé, a számítástechnika. Középszikolás koromban mindennel elboldogultam. Talán még a földrajz tartozott a kedveltebbek közé.

– Ha egykori tanítványainak öszesszességét nézzük, egy jó nagy stadiónt megtöltenének... A gimnázium tantestülete is bizonyosan változott az évek során. Ha az ön ideje alatt itt dolgozott kollégákat vennénk számba, biztosan négyjegyű szám jönne ki.

Őrült annak, ha tanév elején új kollégaként egykori tanítványával foghatta kezét?

– Ami a diákokat illeti, lehet, hogy tényleg négyjegyű a szám, a tantestületet illetően azonban szerencsére nem. A Zrínyi-gimnáziumnak éppen az az egyik erőssége, hogy a tantestülete szinte állandó. Kevesen távoznak innen, ha már egyszer bekerültek a testületbe.

Igen, vannak a fiatalabb kollégák között, akik egykor tanítványaim voltak, még ha többségében nem is a matematika szakosok között. Sajnos nagyon hullámzó a pedagógus pályát választó diákjaink száma. Ez nem jó... Meggyőződésem, hogy a tehetséges diákokból lehetnek a jó tanárok. Ilyen szempontból, egyébként optimista szemléletem mellett, nem tudom, mit

hoz a jövő... Egyes szakokon 10 éven belül sokkal több pedagógus megy nyugdíjba, mint ahányan végeznek a pedagógusképző intézményekben. Nagy gond lesz az oktatásban, ha ténylegesen nem javul a pedagógusok erkölcsi és anyagi megbecsülése...

Pedig ha tudnák a pályaválasztás előtt állók, hogy milyen sok örömet tud adni a pedagógus pálya: a kialakult kapcsolatok, barátságok, a sok-sok kiváló ember iskolán belül és kívül, a közös élmények, a hazai és nemzetközi szakmai kapcsolatok, utazások, rendezvények. A felsorolást még folytathatnám.

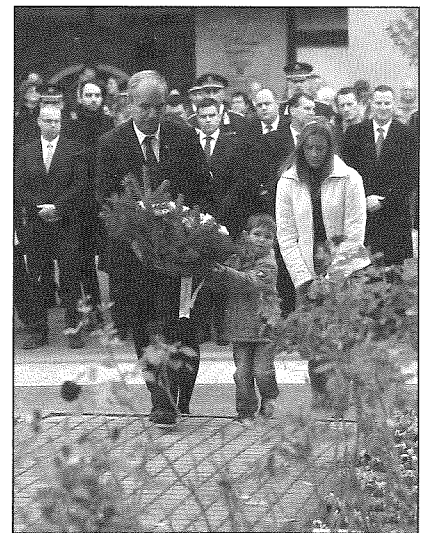
Egy matematikus jó barátom mondta egyszer, hogy órá csak a családja és a barátai fognak emlékezni majd, míg rám azon felül diákok és szülők ezrei...

– Az egykori „zrínyisek” nem csak pedagógus pályát választottak. Hogy állták meg a helyüket az innen indult diákok az élet és a tudomány más területein? Lehet ezt követni? Van róla tudomásuk, ki mivel foglalkozik, milyen magasra jutott?

– Természetesen volt diákjaink sorsát, amennyire lehet, nyomon követjük. Tudunk róluk, és többségében ők is számon tartják, honnan indultak. Éppen most, az iskolánk fennállásának 125. évfordulója kapcsán vetük számba sikeres egykori diákjainkat. A könyv terjedelme behatárolta, hogy csak az utóbbi 25 év 15 olyan személyisége kerüljön a könyvbe, akinek munkásságára büszkék vagyunk. Nagyon nehéz volt a választás, hogy csak ennyi embernek biztosíthattuk a

megjelenést a könyvben. Köztük van Széchenyi-díjas professzor, költő, közgazdász, jogász, filmrendező, politikus, sportoló, újságíró... és még sorolhatnám.

– Mindez azt is bizonyítja, hogy a tehetséggondozás a Zrínyi-gimnáziumban mindig eredményes volt.

Igazgatósága idején indult el az Arany János Tehetséggondozó Program, mely sok értékes fiatalnak adott esélyt. Szinte minden évben harcolni kellett a helyszükével.

– Az Arany János Tehetséggondozó Program a kezdetekben kiváló lehetőség volt a hátrányos helyzetű diákok számára. Sajnos az utóbbi években a feltételek alakulása miatt országosan számottevően csökkent az érdeklődés a program iránt. Nálunk sohasem volt meg a folyamatos működés feltétele a tanteremhiány miatt. Ennek ellenére a program működését pozitívan értékeljük.

A tehetséggondozásról azonban nem csak e program keretén belül

kell beszélni. A Zrínyi mindig is híres volt a tehetségek sikeres gondozásáról.

Minden diáknak meg kell adni a lehetőséget ahhoz, hogy a tehetségét kibontakoztassa.

Ehhez a munkához nagyon sok energia szükséges: a diákok és a tanárok közös tevékenysége.

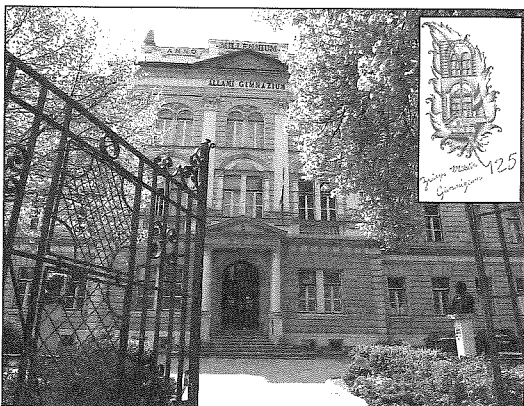
Ez a közös munka sokkal sikeresebb tud lenni, ha ráadásul még örömet is okoz a benne résztvevőknek. Bármely tudományt (tantárgyat) lehet élményszerűen tanítani.

Meg kell azonban jegyezni, nem csak az országos dobogós hely jelenti a sikert. Habár az jól tesz a diák és a tanár „lelkének”...

– A gimnáziumok, középiskolák rangsorában a Zrínyi-gimnázium mindig az élményben szerepelt. Az előbbieket fényében úgy gondolom, ebben a tantesztület mindennapi munkája mellett az a plusz munka is benne van, amit a diákok egyéni verseny-eredményei jelentenek.

– Természetesen így van. A versenyek csúcsát az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek és a Nemzetközi Diákolimpiák jelentik. Ezek az eredmények többsége tényleg a reál tárgyakhoz kapcsolódik, de az utóbbi évtizedekben a különböző korosztályok eredményesen szerepeltek a humán tárgyakból és az idegen nyelvek területén is. A tantárgy versenyek mellett nagyon fontosnak érzem az amatőr sport terén elért sikereket is. Sajnos ez évben az iskolák bezárása mellett a versenyek többségét is felfüggesztették.

– Legfrissebb értesüléseink szerint igen jól szerepeltek a zrínyisek az

OKTV-n. (19 tanuló jutott be az országos döntőbe, s közülük hárman – különféle tantárgyakból – első helyezést értek el.)

– Való igaz. Páratlan teljesítményt értek el tanulóink az ez évi Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken. Összesen 6 tantárgyból 19 tanulónk jutott a döntőbe.

Még soha nem fordult elő, hogy tanulóink egy évben három tárgyból

is az 1. helyezést szerezzék meg. 2020-ban fizikából, földrajzból és matematikából is zrínyis lett kategóriájának győztese.

A három 1. helyezett mellett még egy 3., kettő 9. és egy 10. helyezett diákunk szerzett plusz 100 pontot az egyetemi felvételihez. 4–4 tanulónk kapott plusz 50, illetve plusz 25 pontot a felvételihez, az elért 11–20. illetve 21–30. helyezéért. Eredményes diákjaink felvételi vizsgája nem ezeken a pluszpontokon múlik, de azért jól mutat a pontszámításkor.

Mint mondtam, egy tanár ebben a munkában nagyon sokat tud segíteni. Nagyon-nagyon fontos a tanáregyenlőségek szerepe. Egyrészt abban, hogy felismerjük a tanuló tehetségét, képességeit, ösztönözni tudják a plusz munkára, és persze, támogassák azt.

Az iskolának is jók az ilyen eredmények, mert az előbbre jutás lehetősége vonzza a tehetséges, többre törekvő gyerekeket az intézménybe.

– Az ilyen, sokszor öntörvényű tanáregyenlőségekkel nincs nehezebb dolga egy igazgatónak?

– Aki tanárként egyéniség, annak a napi munkában is megvannak a maga egyedi módszerei, egyéni törekvései. Természetesen többször van szükség beszélgetésre, netán vitára is. Az igazgató dolga, hogy megtalálja a közös nevezőt.

Találtam egyszer egy képet valahol az interneten... Egy mély patak keskeny fahíddal, elől halad a kakas, a tyúkok pedig mennek utána.

A képaláírás: „A jó vezető nem megmondja, mint kell tenni, hanem megmutatja, hogyan kell!”

Valahogy így gondolkodtam mindig. Amit elvártam a kollégáimtól, azt magam is megcsináltam.

– Az iskola éppen most ünnepelheti 125 éves évfordulóját, amit a kiadvány kapcsán már említett is. A jubileumi évet kissé beárnyékolja a jelenlegi helyzet, a diákok nélküli oktatás. De biztosan terveztek már eddig is ezzel kapcsolatos programokat...

– Rengeteg dologgal készültünk erre az évre. Azok az eseményeket, meg is valósít. Több kiadványt is megjelentettünk. Az egykori zrínyis diákok verseit, írásait tartalmazza az egyik kötet, ami januárban jelent meg. A folyosógalériában látható az ünnepi kiállítás az iskola elmúlt 125

évről. Kiadásra került az Emlékkönyv, amire az imént utaltam.

Sajnos, le kellett mondani a március közepére tervezett „nemzetközi magyar matematikaverseny”-t. Ezen a rendezvényen nemcsak a ma-

gyarországi, hanem a határon túli iskolákból (Felvidék, Kárpátalja, Erdély és Délvidék) is utaztak volna ide versenyző diákok. Mintegy háromszáz résztvevővel számoltunk. Őt napig tartózkodott volna itt a diák- és tanár-csapat. Már minden készen állt a rendezvényre, a kezdés előtt egy héttel kellett lemondanunk.

El kellett maradjon az ünnepi gálaest is, amit április 30-ra terveztünk a Hevesi Sándor Színházba. Az egykori zrínyisek fellépése lett volna, kb. háromórás irodalmi és zenei műsor.

Ez a két program nagyon hiányzik az ideai tanévből.

Hiányoznak a diákok is. A végzősöknél hiányzik az utolsó néhány hónap, s az ugyancsak emlékezetesnek számító eseményt, a ballagást sem tudjuk megrendezni. Sajnálom őket! Beszélgetésünk pillanatában pedig még az érettségi megszervezése is bizonytalan.

Egyébként a tantermen kívüli oktatás, az online térben nagyon jól működik. A kollégák is felkészültek ebben, s a diákoknak sem okoz nagy gondot. De azért ez mégis más, mint közösen megélni az élményeket.

– 2008-ban a Zrínyi Miklós Gimnázium Tantesztülete kapott „Pro Urbe” díjat, most pedig, 2020-ban Horváth Attila, az intézmény igazgatója. Szívből gratulálunk! De pályája során több kitüntetést is kapott (pl.: Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (2002)). Ezek történetét is szívesen vennénk!

– Nem panaszkodhatom, elég sok elismerésben volt már részem. Az jó érzés, ha elismerik az ember munkáját, azt talán várja is, de a kitüntetésekre az ember nem számít előre. Az egyiket, a „Magyar matematikaoktatásért” díjat például akkor kaptam, mikor egyik tanítványunk, Szabó Tímea, kategóriájában a második legjobb volt az országban. A Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet pedig akkor kaptam, miután 2001-ben itt volt a Közép-Európai Informatika Diákolimpia, melyet a Neumann Társaság és a Zrínyi-gimnázium szervezett. Emlékezetes még a Bonis Bona – A Nemzet Tehetségeiért Díj, amelyet annak ala-

pítása után elsőik között vehettem át három kollégámmal együtt a Nemzeti Színházban.

Ez a mostani, ha jól számolom, a kilencedik a sorban. Helyi díj, aminek azért van nagy súlya és azért külön öröm, mert attól a közösségtől kapom, amelyért eddigi pályafutásom során dolgoztam, Zalaegerszegtől. Feltételezem, hogy ezt az életművem lezárásaként kapom, a Zrínyi Gimnázium igazgatójaként végzett több évtizedes munkám elismeréseként.

– A tanévek végén, sok száz diák bizonyítványát kellett aláírnia igazgatóként. Akkor ezek szerint nyugdíjba vonulása előtt utoljára teljesíti ezt a kötelességét.

Új korszak kezdődik, új tervekkel? – Még nem egészen. Új abból a szempontból, hogy az igazgatói beosztást már nem pályáztam meg az utolsó évemre. Viszont még egy tanévet tanítók nyugdíjba vonulásom előtt.

Egyébként készülök az új korszakra, ami egy talán kicsit nyugalmasabb lesz, már nem akarom „megváltani az oktatás világát”. Persze most sem tudtam megállni, hogy ötleteimet, pl. hogy hogyan lenne optimális megoldható az érettségi vizsga, azért elmondtam olyan ismert szakembereknek, akik közelebb állnak a döntéshozókhoz. Majd meglátjuk! (Elgondolásom nem egyezett a megvalósuló elképzelésekkel...)

Természetesen, ha Zrínyiiben valaki igényt tart tapasztalataimra, szívesen megosztom azokat.

Abban biztos vagyok, hogy a jövőben felerősödik a nagypapa szerep az életemben. S ezt nagyon várom.

– Évtizedekkel ezelőtt, friss diplomásként elkötelezte magát a Zrínyi Gimnáziummal. Az elért eredmények igazolják, hogy nagyszerű választás volt.

Igazgató úr, gratulálunk a kitüntetéshez, köszönjük, hogy rendelkezésünkre állt. A pedagógus szolgálati időből hátra lévő kb. másfél évhez sok erőt, kitartást, a továbbiakhoz is jó egészséget kívánunk!

Gombás Imre